

Trøbbel for elgjegere: Elgkalvene blir stadig mindre

24.9.2026 - Boris Fuchs | Universitetet i Innlandet

Elgkalvene krymper i nesten hele Norge. Forskerne bak en ny rapport mener at mer og smartere jakt må til for å snu trenden.

Denne uka går startskuddet for årets elgjakt, der rundt 60 000 elgjegere skal ut i skogen. Men jegere med lang erfaring har de siste årene sett en utvikling de ikke liker: Elgkalvene er mindre enn de pleide å være.

Dette bekreftes i en nypublisert rapport fra Universitetet i Innlandet hvor forskere har tallfestet nedgangen i slaktevekt i 13 av landets fylker de siste 40 år, og de har særlig vurdert hvilke årsaker som kan ligge bak.

- Nedgangen i slaktevekt hos elgkalver er til dels dramatisk i store deler av landet, sier forsker Boris Fuchs.

Nedgang i alle fylker

Lengst sør i landet, i Agder, er slaktevekten på elgkalvene gått ned med 39 prosent på de siste fire tiårene. Også i fylkene rundt Oslofjorden er nedgangen betydelig. Østfold er fylket med den største reduksjonen hvis vi ser kun på den siste tiårsperioden.

Og elger over det meste av landet sliter: Den samme trenden ses tydelig så langt nord som i Trøndelag, der nedgangen er på 21 prosent. I landets største elgjaktfylke, Innlandet, er nedgangen på 9 prosent.

I de tre nordligste fylkene er nedgangen minst, fra 2 prosent i Finnmark til 6 og 8 prosent i henholdsvis Nordland og Troms.

Flere årsaker

Det er flere årsaker til at dette skjer, påpeker forskerne i sin rapport. Flere av disse årsakene henger sammen med klimaendringer.

Varme, tørre somre gir dårligere tilgang på næringsrikt beite. Dessuten er det slik at når det er varmt, så trekker elgen mot kjøligere områder der det er mindre å spise. Forskerne antar også at melkeproduksjonen hos elgkua reduseres ved høye temperaturer, slik det er med storfe.

Flått har blitt et problem, også for elgen. Der utbredelsen av denne lille blodsugeren er størst, er de samme områdene som nedgangen i slaktevekt er størst. Det er mye som tyder på at infeksjoner skogsflåtten overfører, kan ha negativ innvirkning på elgens helse og vekt, påpeker forskerne.

- Vi starter nå i høst et arbeid med å samle inn prøver for å undersøke sammenhengen mellom slaktevekt og bakterielle infeksjoner forårsaket av flått, sier Boris Fuchs.

Tiltak er mulig

Men siden nedgang i kalvevekt skjer over stort sett hele landet, også i områder uten flått, må vi også se på andre årsaker, mener Fuchs.

Han mener nøkkelen til å snu trenden ligger i viltforvaltningen. Jaktstatistikken viser at vekten på elgkyrne, altså mordyrene, har en klar sammenheng med hvor store kalvene blir. Det er også kjent at eldre dyr får tyngre kalver.

Et viktig tiltak vil derfor være å redusere bestanden for å gi de gjenværende dyrene mindre konkurranse om matfatet, samt tilpasse jakten slik at gjennomsnittsalderen hos elgkyr øker, mener Boris Fuchs.

- Jegerne kan ikke styre sommertemperaturen eller utbredelsen av flått. Men ved å tillate mer jakt, kan resultatet bli at elgene blir i bedre form og produserer tyngre og flere kalver, sier forskeren ved Universitetet i Innlandet.

Tabell:

Oversikt over gjennomsnittlig predikert slaktevekt for kukalver på fylkesnivå Endringen fra første til siste år i datainnsamlingen er vist i antall kg og som prosentvis endring over tid.

Fylke	Endring i kilo	Endring i prosent	Periode*
Agder	-27,7 kg	-39 %	1986-2024
Akershus	-5,7 kg	-9 %	2000-2024
Buskerud	-8,8 kg	-15 %	1992-2024
Finnmark	-1,2 kg	-2 %	2000-2024
Innlandet	-5,7 kg	-9 %	1991-2024
Rogaland	-10,5 kg	-19 %	2007-2024
Nordland	-5,5 kg	-6 %	1987-2024
Oslo	-13,2 kg	-23 %	1999-2024
Østfold	-18,6 kg	-27 %	2002-2024
Telemark	-11,1 kg	-18 %	1992-2024
Troms	-5,7 kg	-8 %	1991-2024
Trøndelag	-14,3 kg	-21 %	1985-2024
Vestfold	-19,9 kg	-32 %	1991-2024

Fakta:

- Rapporten «Hvorfor er elgkalvene mindre enn før» fra Universitetet i Innlandet (INN) er blitt til som oppdrag fra 11 fylkeskommuner.
- Forskningsprosjektet ble startet av Norges jeger- og fiskerforbund Hedmark og INN i 2023 og er finansiert av viltfondmidler.
- Totalt inngår 171 186 slaktevekter fra perioden 1985 til 2024, hentet fra Hjorteviltregisteret, Geonorge og Statistisk Sentralbyrå.
- Rapporten viser en markant nedgang i slaktevekter hos elgkalver over tid, analyserer mulige årsaker til utviklingen og framhever muligheter for viltforvaltningen og lokale løsninger.

<https://kommunikasjon.ntb.no/pressemelding/19078796/trobbel-for-elgjegere-elgkalvene-blir-stadig->

[mindre?lang=no](#)